

Hakkaa päälle!

Ratsumieskillan julkaisu

4/2026



Breitenfeld 2026

***Ilomantsin taistelujen muistopäivät
Ratsumestari Victor Ankarcrona***

Ratsuväen perinnetyötä vuodesta 1962



Matka Ilomantsiin

Autosotamies Juho Santala saapui Panssariprikaatin bussilla Lahden upseerikerholle noutamaan lähtijöitä Ilomantsin taistelujen muistopäiville perjantaina 24. heinäkuuta. Kellon viisarit näyttivät aikaa 8.42. Lähtijöitä saapui paikalle ja matkanhoitaja huolehti siitä, että kaikki ilmoittautuneet olivat paikalla. Hämeen aluetoimiston väki saapui ja toi mukanaan tarvittavat kukkalaitteet Ilomantsin muistomerkkejä varten. Olimme valmiita lähtöön. Odotus täytti koko bussin. Nyt emme suunnanneetkaan Lappeenrantaa kohden, vaan vitostietä kohti Mikkeliä.



Logistiikkarykmentti Mikkeliissä



Mikkeliissä meitä odotti tulokahvit Suojeluskunta-pipareineen ja mielenkiitaiset esitykset Puolustusvoimien logistiikasta. Majuri Mika Pyykön esityksestä saimme hieman mielikuvaa Puolustusvoimien logistiikan mittakaavasta; paljon materiaalia kaikille puolustushaaroille hajautettuna eri puolille Suomea. Pienenä esimerkkinä esillä oli Puolustusvoimien käyttämiä taisteluliivejä alkaen M60 ja päättyen nykyaikaisiin suojalevyillä varustettuihin malleihin.



Logistiikkarykmentissä Mikkeliissä.

*Vanhat tuttavat:
John Laukka ja
majuri Mika Pyykkö*



Majoittuminen Mekrijärvellä

Ilomantsin huoltotauon jälkeen majoitumme Mekrijärvi Saga Parkissa. Taistelijan talon majoitustilat oli varattu kullankaivajille, mutta Mekrijärven majoitustilat olivat vallan mainiot. Erinomaisen saunan ja iltapalan jälkeen keskustelut jatkuivat vilkkaina, kunnes hiljaisuus laskeutui majapaikan ylle. Saattoipa joku käydä runonlaulaja Simana Sissosen muistomerkillä ja kotitilaa katsomassa.



Aamiaisen jälkeen valmistauduimme lähtöön Ilomantsin sotapolulle. Tasan klo 10.00 Scania jyrähti käyntiin ja matkamme alkoi. Oppainamme toimivat Jouni Puruskainen ja Pentti Lihavainen.



Sotahistoriallisten tapahtumien kuvausten tietolähteenä Ilomantsin sotatie.

Ukkolanvaara

Ukkolanvaaran kansakoulun alue oli puna-armeijan ja Suomen armeijan lääkintäpaikkana sotien aikana, Puna-armeijan talvisodassa ja Suomen armeijan jatkosodassa. Suomalaisten JSp ja kaatuneiden kokoamispaikka perustettiin sinne heinä-elokuun vaihteessa 1944.

Ilajanjoen taistelupaikka, jossa vihollisen hyökkäyskärki heinä-elokuun vaihteessa pysäytettiin, sijaitsee vain 2500 metrin päässä Ukkolanvaarasta. Siltamaastossa puolustukseen asettunut RjP 3 otti koulun alueen komentopaikakseen.

Ilajanjoki

Rajajääkäripataljoona 3 pysäytti puna-armeijan hyökkäyksen Ilajanjoella 31.7.1944. Paikalla on RjP 3:n muistomerkki ja opastustaulu.

Sillan läheisyydessä, vajaan kahden kilometrin tiematkan päässä Ilajanjärvellä luode-kaakko -suunnassa kuusi kilometriä pitkän järven





Utriossa sijaitsevat opastustaulut ja JP 6:n muistomerkki.



Kenraalimajuri E.J. Raappanan (SA-kuva) suunnitelman mukaisesti kahden Ilomantsiin hyökänneen neuvostodivisioonan yhteydet tuli katkaista heti taisteluiden alussa lyömällä niiden väliin hyökkäyskiila Ilajanjärven ja Luovejärven välisen kannaksen kautta. Utrio toimi tämän sotaliikkeen käynnistämisen keskeisenä paikkana.

Ryhmä Oinosen joukko-osastojen sijoittumisesta taistelualueelle sekä siirtymisestä vaihteittain Äänisniemelle 1941 kerrotaan omassa opastaulussa.

Toisessa taulussa kerrotaan Ryhmä Raappanan toiminnasta alueella.

Suojoki

JP 1:n hyökkäyskohta neuvostodivisioonien saumakohtaan

Aamuvarhaisella 31.7.1944 JP 1 hyökkäsi vihollisen 176.D:n ja 289.D:n saumakohtaan Utrion - Suojoen maastosta, josta hyökkäys eteni nopeasti kohti koillista. Vain puolessatoista vuorokaudessa saavutettiin Lehmivaaran maasto, jossa olivat vastassa HRR:n ja Osasto Partisen joukot.

Kuolismaan hyökkäystie



Tämä tie oli yksi puna-armeijan hyökkäysretistä Ilomantsiin talvisodassa 1939 ja jatkosodassa 1944. Samaa tietä venäläiset myös



vetäytyivät alueelta. Tie jatkuu valtakunnan rajalle n. 600 metrin päähän.

Vihollisen kaksi rykmenttiä hyökkäsi talvisodan alussa Kuolismaan tietä myöten kohti Möhköä.

Kesällä 1941 tietä myöten marssivat myös suomalaiset, jolloin Ryhmä Oinosen joukot aloittivat talvisodassa menetettyjen Ilomantsin alueiden takaisinvaltauksen.

Heinäkuussa 1944 puna-armeijan 176.D divisioona käytti samaa reittiä 21.Pr:n viivyttäessä vihollisen etenemistä.

Öykkösenvaara

Taistelupaikka 1944, jossa vihollishyökkäys torjuttiin.



Öykkösenvaaran komeassa opastuskeskuksessa ja taistelumaastossa on runsaasti karttoja, valokuvia, opastustauluja, entisöityjä taisteluasemia, TykK/21.Pr:n muistomerkki sekä pst-tykki.

Öykkösenvaaran opastuskeskuksessa pidimme tauon, nautimme grillatut makkarat ja päälle maistuvat kahvit suojeluskuntapareiden kanssa.

Jouni Puruskainen oli järjestänyt taukotarjoilun



Kahvittelun jälkeen kierrettiin katsomassa taistelumaastossa olevia rakenteita ja tutustuttiin tarkemmin taistelujen karttoihin.

Kesällä 1944 21.Pr suoritti hallittua vetäytymistä kohti Möhköä Karhumäestä saakka, jolloin vihollisen viivyttämisellä saatiin lisäaikaa vahvan puolustuksen järjestämiseksi Öykkösenvaaraan.

Toinen syy miksi vihollisen annettiin edetä ilman rajuja vastaiskuja, oli se, että pitkälle tien suunnassa edenneen puna-armeijan huoltoetäisyydet selustaan muodostuivat pitkiksi ja siten helposti haavoittuviksi.



Panssaritorjuntatykki asemassa. Ampuma-ala tien suunnassa.



Miehistösuojan opastaulu ja rakennettu miehistösuoja.



Kahden konekiväärin tuliasema.



Vihollisen 176.D:n eteneminen pysäytettiin 29. heinäkuuta alkaneissa taisteluissa Öykkösenvaaran puolustusaseman etumaastoon. Viiden päivän kiivaiden taisteluiden jälkeen vihollinen sai perääntymiskäskyn, jolloin joukkomme aloittivat sen saartamisen mottiin.

Möhkön kylä

Vihollisen kaksi rykmenttiä, noin 12 000 sotilasta ja 1 470 hevosta, saavuttivat Möhkön kylän jo itsenäisyyspäivänä 1939.



Koitajoen silta Möhkössä ennen sotia. Kuva: Ilomantsin Museosäätiö

Hyökkäyskärkenä edenneet panssarit pysäytettiin tykkituloilla Koitajoen taakse ja silta räjäytettiin hyökkääjän edestä 7. joulukuuta. Pari päivää myöhemmin Möhköstä oli pakko luopua, jolloin aloitettiin kaksi päivää kestänyt perääntyminen kohti Oinassalmea.

Talvimajoitteiden puuttuessa vihollinen kaivoi kylän maastoon 390 majoitusmonttua, joista osaa voisi luokitella korsuiksi ja osaa puurangoilla ja havuilla katetuiksi maakuopiksi. Majoitustapaa kutsuttiin Neuvostoliitossa nimellä ”kopai korod” (kapai goorod), kaivettu kaupunki. Puna-armeija rakensi Möhkönkosken yli uuden, taitavaa pioneeri- ja hirsityötä edustavan sillan sodan aikana.

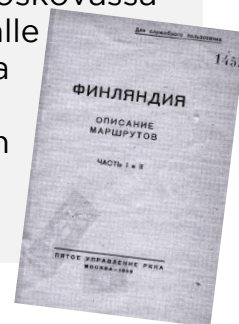
Möhkönraitti

Kilometrin pätkä aitoa talvi- ja jatkosodan sotatietä.

Möhkön kylän kahteen osaan jakavan Koitajoen koillispuolen rakennuskanta poltettiin lähes kokonaan talvisodan ensimmäisten päivien aikana joulukuun alussa 1939. Koitajoen Ilomantsin puoleisella rannalla sijaitseva Möhkönraitti on säilynyt lähes alkuperäisessä muodossaan, ja osa Möhkönraitin varrella edelleen seisovista rakennuksista osa on valmistunut jo ennen talvisotaa.



Möhkönraitti kuuluu tieverkostoon, joka on merkitty Moskovassa 1939 julkaistuun puna-armeijan marssioppaaseen. Syvälle sisämaahan ulottuvien hyökkäysteiden kartoitus oli osa Neuvostoliiton suunnitelmaa Suomen valloittamiseksi. Kaksiosaisen teoksen julkaisi Työläisten ja Talonpoikain Puna-armeijan viides päähallinto nimellä ”SUOMI – marssireittien kuvaus”.



Oinassalmi

Talvisodan taistelupaikka, jossa vihollisen pääjoukon eteneminen pysäytettiin.

Suomalaisjoukot joutuivat jättämään Möhkön kylän ylivoimaisen vihollisen muodostaman paineen vuoksi. Syksyllä 1939 valmisteltuihin Oinassalmen puolustusasemiin peräännyttiin, välillä selustaan päässeiden vihollisosastojen kanssa taistellen, 9.-10. joulukuuta mennessä.



Ryhmäkuvassa Oinassalmen muistomerkillä.



Möhkön takaisinvaltausta yritettiin eversti Paavo Talvelan käskystä pari päivää myöhemmin, vieläpä kahteen kertaan, mutta yritykset kilpistivät vihollisen kovaan vastarintaan.

Taivallampi

Talvisodan taistelupaikka, jossa tuhottiin rintamalinjan ylittänyt vihollispataljoona. Viimeinen taisteluun liittyvä partiokahakka käytiin 16. päivänä Ravajärven maastossa, Taivallammen kaakkoispuolella.

Tervaruukki



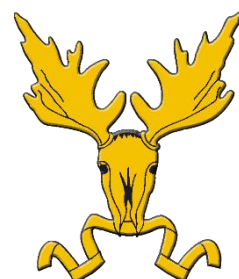
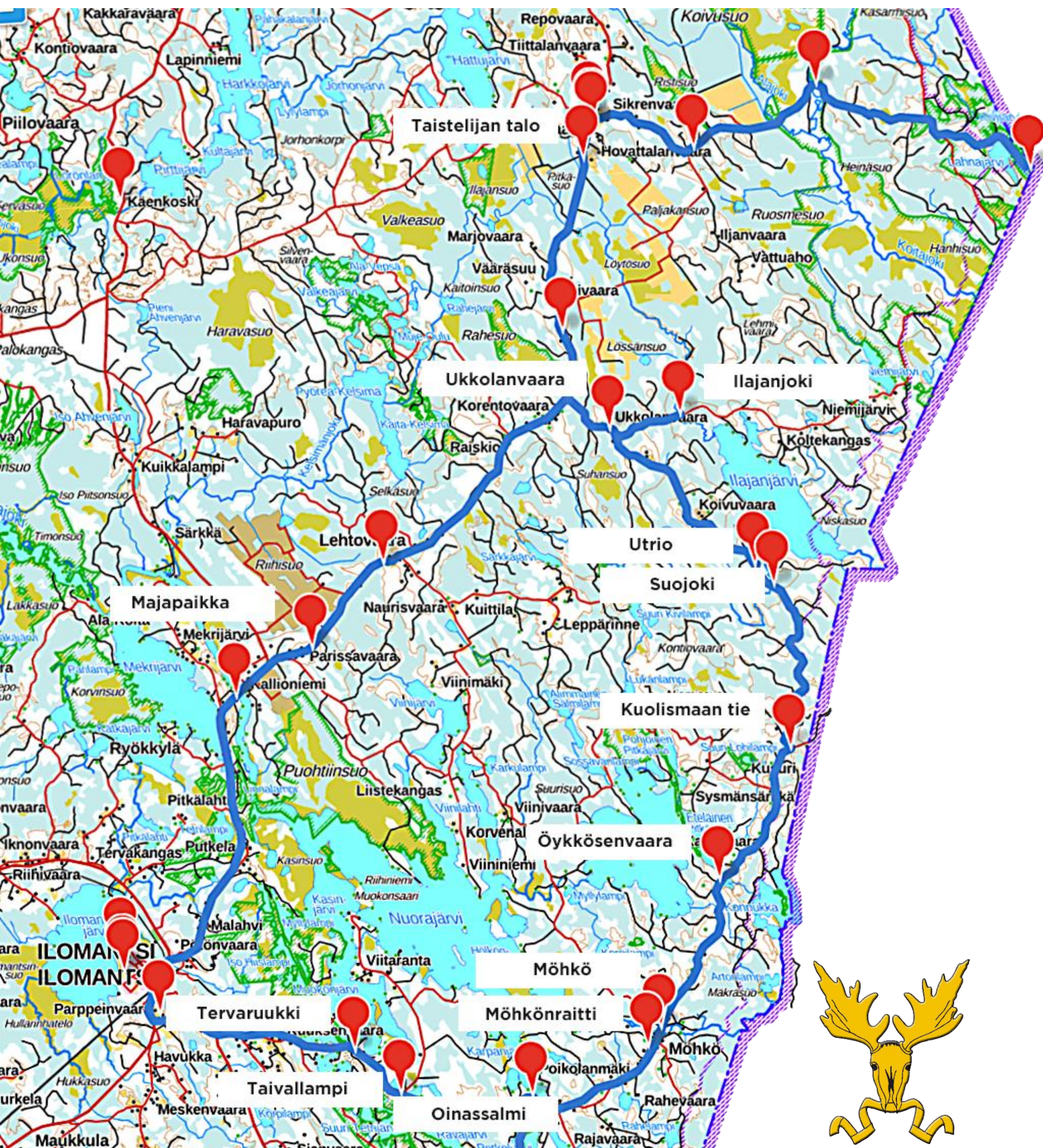
Kiltaveli Simo Kiuru Tervaruukissa nojaa 24. Rajakomppanian muistomerkkiin.



Maastollisesti monipuolinen Tervaruukin alue oli suosittu sotaharjoituspaikka 1920-1930 -luvulla. Aluetta hyödynsivät Puolustusvoimat, Rajavartiolaitos ja suojeluskuntajärjestö leiri-, koulutus- ja harjoituspaikkanaan. Tervaruukin kankaalta lähti jatkosotaan 24. Rajakomppania, jota komensi talvisodassa kapteenina Ilomantsin taisteluissa kunnostautunut, majuriksi sotien välissä ylennetty Viljo Kivikko.

Ilomantsin sotatiellä on paljon historiaa. Kaikkea emme tietenkään nähneet lauantain kierroksella. Jounin ja Pentin kertomukset täydensivät muistomerkkien ja opastaulujen tietoja.

Tarkempaa historiaa löydät seuraavalla sivulla olevasta kartasta. Klikkaa karttaan merkittyjen paikkojen nimiä, niin löydät enemmän tietoa paikkojen tapahtumista.



Kartta Ilomanen sotatiestä

Karttaan on merkitty ne paikat, joissa lauantai retkellä vierailtiin. Tarkempaa sotahistoriallista tietoa saat klikkaamalla paikan nimeä.



Lauantai-ilta Taistelijan talolla



Lauantain antoisan sotahistoriaretken jälkeen palasimme Mekrijärvelle, lepäsimme hieman ja sen jälkeen pesimme päivän pölyt pois saunassa. Valmistautuminen illan ohjelmaa varten oli käynnissä.

Matka 30 km päässä olevalle Taistelijan talolle alkoi.



*Valmiina lähtöön Taistelijan talolle, saunapuhtaana ja suntikset päällä.
Ilkka Sipilä, Pekka Hennala, Tomi Aspholm, Urpo Karjalainen ja Pentti Lihavainen*

Lauantain ohjelmassa oli perinteiseen tapaan tervehdykset ja lyhyet puheenvuorot Taistelijan talon alakerran auditoriossa.

Urpo Karjalainen toivotti osanottajat tervetulleiksi, Ratsumieskillan puheenjohtaja Jukka Koivisto jatkoi omalla puheenvuorollaan ja majuri Tomi Aspholm toi Hämeen aluetoimiston tervehdyksen.

Lopuksi puheenjohtaja Antti Eteläpää kertoi Karjalan Poikien killan toiminnasta.

Urpo Karjalainen toivotti läsnäolijat tervetulleiksi.





Puheenvuorojen sanoma käsitteli toiminnan kehittämistä, yhteistyötä ja perinteiden säilymistä.

*Ylhäällä:
Ratsumieskillan
puheenjohtaja
Jukka Koivisto*

*Alhaalla vasemmalla:
Majuri Tomi Aspholm
Hämeen
aluetoimistosta*

*Alhaalla oikealla:
Karjalan Poikien killan
puheenjohtaja
Antti Eteläpää*



Tilaisuuden jälkeen yläkerrassa odotti tuttu ja maukas karjalainen pitopöytä. Illallinen olikin hyvin paikallaan pitkän päivän päätteeksi. Ruokailun päätyttyä jatkettiin keskusteluja ja otettiin kokeeksi ”Karhun tussua”. Musiikki houkutteli toisia hieman tanssimaan ja terassilla oli lämpimässä illassa mukava istua.



Raimo Virkkunen, Petri Makkonen ja Tuija Helminen illanvietossa.

Kaikki hyvä loppuu aikanaan ja bussimme lähti kohti Mekrijärveä kymmeneltä, olihan seuraavana päivänä tärkeät kunnianosoitukset.



Sunnuntain kunniaosoitukset

Sunnuntaina nautimme aamiaista Mekrijärvi Saga Parkissa ja sen jälkeen nousimme bussiin ja ajoimme Taistelijan talolle hoitamaan tärkeät kunnianosoitukset muistomerkeillä.

Aamu alkoi tuttuun tapaan lipunnostolla, jonka jälkeen kirkkoherra Seppo Kuosmanen piti hartauden. Eversti Gustaf Ehrnroothin päiväkäskyn luki Urpo Karjalainen.



Seremonioiden jälkeen aloimme valmistautua kukkalaitteiden laskuun.



Perinteiseen tapaan aloitimme kunnianosoitukset Taistelijan talon pihalla olevalta Jääkäripataljoona 1:n muistomerkiltä. Sen jälkeen nousimme bussiin ja suuntasimme Hattuvaarasta itään.

Muistomerkit vierailujärjestyksessä

Taistelijan talo
Sikrenvaara
Kiukoinen
Hovattala
Palovaara

JP 1
1./HRR
2./HRR
Ev. Gustav Ehrnroothin KP
4. ja 5./HRR





Kunnianosoitusten jälkeen palasimme Mekrijärvelle vaihtamaan varusteita kotimatkaa varten. Lyhyt kahvitauko tutussa Pajarinhovissa ja lounastauko Viipurinhovissa Lappeenrannassa. Matka jatkui mukavassa seurassa ja Lahden upseerikerhon pihaan bussimme kaartoi ennen seitsemää illalla.

Kiitos Hämeen aluetoimistolle ja Panssariprikaatille bussikyydistä ja muista järjestelyistä.

Ensi vuonna menemme taas. Sen ovat sankarit ansainneet. Missä poikkeamme silloin?

Teksti ja kuvat: Jussi Sainio

Otteet sotahistoriallisista teksteistä: Ilomantsin sotatie

Sotahistoriallisten kuvien lähde mainittu kuvien yhteydessä

PS. Ilomantsissa ei ennusteista huolimatta satanut lainkaan.



Ratsumestari sodan ja rauhan töissä



HRRn upseerit 4.6. 1942 Fedotovassa.

Hämeen Ratsurykmentin upseerit ovat kokoontuneet yhteiskuvaan lippujuhlapäivänä 4. kesäkuuta 1942 Fedotovassa. Juhlapäivän asuste on useimmilla arkinen, saapashousut ja kesäpusakka M/36. Vain eversti Gustaf Ehrnrooth kurkkuristeineen ja eläinlääkintäkapteeni G. Holm ovat takissa M/36. Komentajan vieressä seisoo pitkä mies, jonka takki ei ole kumpaakaan kuosia. Ruotsalaisen ratsumestarin Victor Ankarcronan vaate on kotimaansa mallia. Siinä on kuitenkin HRR:n kauluslaatat.



Ankacrona oli ratsuväen mies henkeen ja vereen sekä kaksinkertainen olympiaratsastaja. Pariisin kisoissa vuonna 1924 hän sijoittui kouluratsastuksessa viidenneksi. Kultaa ratsasti HRR:n tuleva kunniapäällikkö Ernst Linder.

Amsterdamin kisoissa neljä vuotta myöhemmin hän joutui keskeyttämään kenttäratsastuskisan.

*Victor Ankarcrona
Kuva: Ruotsin olympiakomitea*



Finlands sak är vår

Neuvostoliiton hyökättyä Suomeen marraskuun lopulla 1939 syntyi Ruotsissa kansanliike maamme auttamiseksi. Finlands sak är vår -teemalla (Suomen asia on meidän) kerättiin sekä rahaa että varusteita.



Yksi osa kampanjaa oli vapaaehtoisen sotilasjoukon perustaminen. Ensimmäisenä ehti taisteluihin F19-lennosto, joka aloitti toimintansa Pohjois-Suomessa jo tammikuun puolivälissä.



Maavoimien vapaaehtoisjoukko ehti pohjoisrintamalle vasta aivan helmikuun lopulla. Kuitenkin everstiluutnantti Magnus Dyrssenin johtama osasto ehti mukaan Märkäjärven taisteluihin. Victor Ankarcrona toimi osastossa yhden komppanian päällikkönä. Dyrssen kaatui näissä taisteluissa.

Mukaan myös jatkosotaan

Ruotsalaisista vapaaehtoisista muodostettu pataljoona toimi jatkosodassa vuoden verran Hangon rintamalla. Ratsuväkiprikaatiin ilmoittautui syksyllä 1941 neljä ruotsalaisupseeria, joista ratsumestari Ankarcrona sijoitettiin HHR:n toiseen eskadroonaan. Sen päällikkönä toimi reserviluutnantti Viljo Peura.



Ulkomaalaiset sotilasasiamiehet kävivät tutustumassa HHR:n koulutukseen kesällä 1942 Fedotovassa. Majuri Ankarcrona ja evl Hans von Essen italialaisen upseerin seurassa (mahdollisesti Ugo de Rossi). Kuva: SA-kuva



*Muurmannin rata on katkaistu Käppäselän eteläpuolella.
Edessä seisoo ratsumestari Ankarcrona.*

Ratsumies-lehden Komentaja kertoo rykmentistään -juttusarjassa. eversti Gustaf Ehrnrooth on kirjoittanut:

”Muurmannin rataa lähestyittäessä joutui HRR 2.marraskuuta kovaan taisteluun vahvojen vihollisosastojen kanssa, jotka perääntyivät Kontupohjasta Karhumäkeen päin. 2./HRR luutnantti Peuran johdolla saavutti ensimmäisenä Muurmannin radan”.

”Näissä taisteluissa sinetöitiin verellä se aseveljeys, mikä jo aikaisemmin oli solmittu Hämeen ratsumiesten ja ruotsinmaalaisen vapaaehtoisen, ratsumestari Victor Ankacronan välillä”.

”Komentajasta viimeiseen ratsumieheen saakka opimme kunnioittamaan häntä pelottomana ja kokeneena soturina sekä pitämään hänestä hänen avuliaisuutensa ja aina tasaisen toverillisuutensa takia”.

Ankarcrona palveli rykmentissä vuoden 1942 lokakuuhun asti. Tätä ennen hän teki prikaatille selvityksen suomalaisen ratsuväen ratsastuskoulutukselle asetettavista vaatimuksista, ottaen huomioon saadut sotakokemukset sekä hevosten ja henkilöstön koulutus.

Victor Ankacrona ylennettiin Suomen armeijan majuriksi ja hänelle myönnettiin Vapaudenristi.



Operaatio valkoiset bussit



Ruotsalaiset valkoiset bussit Friedrichsruhissa

Saksan miehitettyä Tanskan ja Norjan vietiin niistä yli 10 000 ihmistä työ- ja keskitysleireille. Suurimpia ryhmiä olivat norjalaiset upseerit, tanskalaiset poliisit, vastarintaliikkeiden tukijat sekä juutalaiset. Jälkimmäiset päätyivät loppupelissä enimmäkseen tuhoamisleireille.

Natsi-Saksan sotaonnen käännyttyä alkoivat olosuhteet maassa kurjistua ja tanskalaiset onnistuivat luomaan verkoston, joka pystyi ruokapaketein avustamaan maanmiehiään. Apua alkoivat saada myös norjalaiset.

Vuonna 1944 levisi huhu, että Hitler olisi antanut määräyksen kaikkien leiriläisten tuhoamisesta. Tanskalaiset kykenivät luomaan systeemin, jolla useita satoja ihmisiä saatiin pelastettua leireiltä.



Asia sai kuitenkin aivan toiset mittasuhteet, kun vetovastuun otti Ruotsin Punainen Risti. Toimintaa alkoi johtaa kreivi Folke Bernadotte apunaan useita upseereja, joukossa myös Victor Ankarcrona.

Häkäpönttöisten tanskalaisbussien ja ambulanssien lisäksi saatiin nyt käyttöön kymmeniä dieselkäyttöisiä ruotsalaisbusseja. Nekin maalattiin valkoisiksi.

Kreivi Folke Bernadotte. Kuva: Wikipedia



Keskitysleirivankien hakumatkat ulottuivat Etelä-Saksan lisäksi aina Itävaltaan ja Tšekkoslovakiaan saakka. Vankeja kerättiin alkuun leirille pohjois-Saksaan, mistä heitä siirrettiin Tanskan puolelle ja lopulta Ruotsiin toipumaan.

Rintamien lähestyessä keskistä Saksaa laitettiin kuolemanleiriläiset kävelemään alta pois.

Vielä huhtikuun lopulla ehti Ankarcrona johtama saattue pelastamaan noin 200 naista, jotka oli lähetetty marssille Neu Brandenburgin leiriltä neuvostojoukkojen ottaessa sen haltuunsa.

Kokonaisuutena Operaatio valkoiset bussit ehti pelastaa yli 20 000 erimaalaista vankia, skandinaavien lisäksi tuhansia puolalaisia ja ranskalaisia naisia.

Rauhantekijänä Palestiinassa

YK:n yleiskokous päätti marraskuussa 1947, että Palestiinaan perustetaan erilliset juutalais- ja arabivaltiot. Juutalaisten maahanmuutto tälle brittien hallinnoimalle alueelle oli kasvanut voimakkaasti II maailmansodan seurauksena. Kansanryhmien välit olivat kiristyneet ja attentaatteja oli tehty puolin ja toisin.

David Ben-Gurion julisti Israelin itsenäiseksi 14.4. 1948 ja seuraavana päivänä ympäröivät arabimaat hyökkäsivät sen kimppuun. Juutalaiset olivat taistelujen alkupuolella altavastaajia, mutta pääsivät niskan päälle ja arabit taipuivat aselepoon jo kesäkuussa.

Ongelmien ratkaisemiseksi YK kutsui pääneuvottelijaksi Kansainvälisen Punaisen Ristin puheenjohtajan, kreivi Folke Bernadotten. Aselevon valvojiksi ja avustajikseen hän kutsui yhdeksän ruotsalaisupseeria, joukossaan ratsumestari Viktor Ankarcrona.

Bernadotten puolueeton linja ja ehdotukset rauhansuunnitelmaksi suututtivat juutalaisten ääriryhmät.

Lehi-terroristiryhmä järjestö (tunnetaan myös nimellä Stern-liiga) salamurhasi Bernadotten ampumalla hänet autoonsa Jerusalemissa 17. syyskuuta 1948. Iskussa sai surmansa myös hänen vieressään istunut ranskalainen YK-tarkkailija, eversti André Serot.



1950-luvulla Ankarcrona toimi myös Ruotsin Punaisen Ristin (Svenska Röda Korset) tehtävissä avustustoiminnassa.

Teksti: Matti Hilska

Lähteet kirjoittajalla. Kuvat kirjoittajan kokoelmasta.



Ratsumieskillan Breitenfeld

**Ratsumieskillan Breitenfeldin juhlaa vietetään lauantaina 5.9.2026
Lahden upseerikerholla ja Hennalan paraatikentällä**

Breitenfeldin päivän maksuton ja kaikille avoin päivätapahtuma alkaa Hennalan paraatikentällä klo 10.00.

Päivän ohjelmassa on muun muassa lipunnosto, ratsastusnäytös, Hennalan historiaesittely sekä maanpuolustusseminaari ja illalla tyylikäs iltajuhla.



Breitenfeldin päivää eli suomalaisen ratsuväen perinnepäivää vietetään syyskuun 7. päivänä. Nimi viittaa syyskuussa 1631 käytyyn Breitenfeldin taisteluun, jossa suomalaiset hakkapeliitat olivat ratkaisevassa roolissa. Päivä on kunnianosoitus ratsuväen perinteille ja niille suomalaisille, jotka ratsastivat osaksi Pohjolan ja Euroopan yhteistä historiaa aina viime sotiimme saakka.

**Ratsumieskilta toivottaa lämpimästi tervetulleiksi kaikki, joita
kiinnostavat hevoset, ratsastus, perinteet ja turvallisuus!**

Päiväohjelma

Hennalan kasarmialue, Lahti

klo 10.00 Tilaisuuden avaus ja lipunnosto paraatikentällä

klo 10.30 Ratsastusnäytös

Upseerikerho

klo 11.30 Hennalan historian esittely
Kotiseutuneuvos Seppo Toivonen

klo 12.30 Omakustanteinen Buffet-lounas

klo 13.30 Maksuton Breitenfeld-juhlaseminaari
Ratsuväen perinteistä ajankohtaiseen
turvallisuustilanteeseen
puhujina mm. valmiuspäällikkö Jarno Anttalainen

klo 15.30 Seminaari päättyy

klo 19.00 Perinteikäs iltajuhla
Upseerikerho – erillinen ilmoittautuminen

*Seuraavalla sivulla iltajuhlan ohjelma, ilmoittautuminen ja
illalliskortin hinta.*



Ratsumieskillan Breitenfeldin juhlaa vietetään Lahden upseerikerholla lauantaina 5.9.2026 klo 19.00



Illan ohjelma

Hämeen Ratsujääkäripataljoonan perinnekomentajan tervehdys
Everstiluutnantti Kimmo Alesmaa

Musiikkiesitys ”Oi aika sa entinen - Sodan ja rauhan lauluja”

Hannu Lehtonen ja Seppo Hovi

Juhlaillallinen ja mukavaa yhdessäoloa perinteikkäässä miljöössä

Samppanja-arpajaiset

Tanssia Panssariprikaatin VMTK-bändin tahdissa.

Solistina Kimmo Kopra.

Illalliskortin hinta 60,00 € / henkilö

Maksu ilmoittautumisen yhteydessä Ratsumieskilta ry:n

pankkitilille FI69 5612 1120 3816 59

Viestikenttään osallistujan / ryhmän nimi

Pyydämme ilmoittautumaan seminaariin ja iltajuhlaan alla
olevan linkin kautta viimeistään maanantaina 24.8.2026

[Breitenfeldin päivän seminaari ja iltajuhla Lahdessa 5.9.2026](#)

Pukukoodi: Juhlapuku tai perinnepuku, kunniamerkit

Ovet avautuvat klo 18.30.

Tervetuloa!

ILMOITTAUDU HETI!



Kornetti Korpelan juhannus

Vanhoja vitsejä ratsumiesten maailmassa

Kärpänen surisi kornetti Korpelan pienessä makuuhuoneessa. Korpela käänsi vielä kylkeä, mutta ei saanut enää unen päästä kiinni. Päällimmäisenä ajatuksena ei ollut nyt neiti Elviira Korhonen, vaan seuraavalla viikolla vietettävä juhannus. Kornetti Korpela oli määrätty ”tuhansien hakijoiden joukosta” varuskunnan päivystäväksi upseeriksi, mutta kersantti Mäkiparta oli pelastanut Korpelan kesäpäivän juhlan ja lupautunut hoitamaan tehtävän. Sillä oli tietenkin hintansa: jospa pullo Jaloviinaa...

Juhannuspäivä sattui lauantaiksi, joten perjantaina juhlittaisiin juhannusaattoja ja poltettaisiin kokko. Tietenkin, jos ei annettaisi metsäpalovaroitusta. Torstaina piti siis käydä Oy Alkoholiliike Ab:n myymälässä kaupungilla. Jollain tapaa tuli järjestää mahdollisuus kaupassa käyntiin palvelusajalla.

Viikko kului hitaasti kornetti Korpelan johtaessa eskadroonan harjoituksia. Liikavarpaan kivistystä lukuun ottamatta kaikki oli hyvin. Koko viikko oli aurinkoisen lämmin. Tiistai-iltana kersantti Mäkiparta tuli kornetti Korpelan luokse istumaan iltaa. Kaapissa oli vielä tilkkanen vanhaa... Radio oli auki. Suunniteltiin vapaa-ajan viettoja juhannuksen jälkeen. *”Hyvää iltaa metsien miehet. Entinen metsuri Ville Karppinen lähettää sydämelliset terveiset kämppämältä Hulda Männikölle toivesävelin Sirpaleet”* ja niin kappale alkoi soida...*kuin lapsi uskoin, että onni on ihmeellinen, sirpaleet särkyneet nyt on jäljellä onnestain...*

Torstaiaamuna liikavarvasta kivisti, mutta linimentti auttoi suurempaan kipuun. Puolenpäivän aikaan kornetti Korpela vetäisi pitkäripaisen oven auki ja suunnisti kohti tiskiä. Jono oli jonkinmoinen, mutta eteni nopeasti. Sitten tuli kornetti Korpelan vuoro. Ujona miehenä Korpela ei ottanut katsekontaktia viinakaupan myyjään, vaan ilmoitti tiskilevylle haluavansa kaksi pullo Jaloviinaa. ”Minkä tähden”, kysyi myyjä. Hetkeksi kornetti Korpela menetti tilanteen hallinnan ja luuli jo pahimmissa tapauksissa juhannuksen juhlien menneen ohi. ”Ihan vain päihtymistar...lahjaksi ajattelin sisaren miehelle. Kornetti Korpelan katse kohtasi jo eläkeikää lähestyvän tiukkailmeisen myyjättären silmät. Niissä oli outo kiilto, mutta samalla kasvoille levisi pieni hymy. ”Otatteko siis yhden vai kolmen tähden Jaloviinaa”? Kolmen.

Juhannusaaton ilta oli täynnä odotusta. Tanssipaikalla oli paljon väkeä. Kornetti Korpela meni ostamaan lippua ja huomasi neiti Elviira Korhosen myyvän niitä. Näin varmaan juhannus oli menetetty hänen suhteensa. Elviira neidin löysi lipunmyynnissä loppui kuitenkin aikanaan. Kornetti Korpela nautti lavan takana Jaloviinaa. Sieltä neiti Elviira Korhonen löysi tukevassa humalassa kornetti Korpelan.

”Mitä vasten ajattelit nauttia alkoholia tänään?”, kysyi Elviira. Tätä samaa seinää vasten oon nauttinut koko illan...

Jussi Sainio